

معجزه ترکیب خوشنویسی و نقاشی

«فرناز فرشچی» هنرمند خوش ذوقی است که توانسته نوع جدیدی از ترکیب هنر خوشنویسی را با تصویر سازی ارائه کند که قابلیت ارائه روی زیور آلات را دار دو هر اثرش می تواند یک روایت شیرین باشد

سیده مصطفی صابری | روزنامه نگار

پرونده

هنر خوشنویسی در بیشتر فرهنگ ها وجود دارد اما برای ما ایرانی ها که اهل شعر و ادب هستیم، جور دیگری رونق

دارد. این روزها یک هنرمند خوش ذوق از ترکیب هنر خطاطی و نقاشی با خلاقیتی جالب، استفاده کرده تا دوباره این هنر قدیمی و زیبارا به زندگی ما وارد کند؛ با طراحی و تولید آثاری جالب مثل لوگو، نشان، زیور آلات و... فرناز فرشچی ۳۴ ساله با آثار چشم نوازش در شبکه های اجتماعی نشان داده می توان با بهروز کردن هنری قدیمی و ریشه دار، هم در آمدزایی کرد؛ هم باعث حال خوب مخاطبان شد. کار او از این نظر مهم است که این روزها خوشنویسی مهجور شده است. همه به یاد داریم روزگاری که خبر از فونت های آمساده، نرم افزار متنوع و هوش مصنوعی نبود؛ زمانی که به جای استفاده از پیام سان ها، نامه نگاری متداول بود و به جای تایپ، کارهای اداری هم با خط خوش نوشته می شد؛ و وجود یک خوش خط در هر خانواده ای لازم بود تا کارهای مختلفی را انجام دهد به طور مثال پشت کارت های عروسی را بنویسد؛ حتی دانش آموزان خوش خط در مدرسه کارهای فرهنگی را تقبل می کردند؛ خوش خط بودن در زندگی همه ما اهمیت داشت، این که ابتدای کتابی که هدیه می دهیم با خط خودمان یک یادگاری بنویسیم، این که در پایان سال تحصیلی، در روزهای آخر خدمت سربازی و موقعیت های دیگری مثل آن ها با خطی زیبا در دفتر همکلاسی، رفیق، همسایه و هم خدمتی یادگاری بنویسیم اتفاق مهمی بود. خط زیبا چیزی بود که یادگاری از ما برای فرد می ماند و برای مان مهم بود بتوانیم با محتوای آن چه نوشتیم و البته زیبایی خطمان خاطره خوبی به جا بگذاریم. خلاصه آن زمان یکی از چیزهایی که به جای تصاویر تصنعی سفر لاکچری و عکس در کافه با کتاب و قهوه، ما را به یاد دیگران می انداخت همین خط خوب مان بود. فراتر از زندگی روزمره، خوشنویسی هنری بصری و قدیمی است که جایگاه مهمی در هنر ایرانی اسلامی دارد، هنری والا که طی آن تعدادی از بیابین عناصر برقرار است و محتوای یک شعر و... را به بهترین شکل منتقل می کند. اهمیت توجه دوباره به خوشنویسی باعث شد به سراغ فرناز فرشچی برویم و با او درباره آثارش و اهمیت هنر خوشنویسی صحبت کنیم.

▲ عکس نوشت: ای مطرب خوش قافا توقی قی و من قوقو، شعری از مولانا

چاشنی عشق و خلاقیت را وارد کارم کردم

از جنبه اساطیر و بنا به شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی، دیوان برای نجات از اسارت هنر خوشنویسی را به تهمورث پادشاه پیشدادی آموختند. هنری که امروز به اشکال مختلف از جمله «نقاشی خط» ادامه دارد. «فرشچی» تفاوت سبک ترکیبی خودش را با خطاطی و تلفیق خوشنویسی (نقاشی) این طور بیان می کند: «تلفیق خوشنویسی با تصویر سازی، متفاوت از «نقاشی خط» است، من دنبال ایده های خلاقانه بیشتری از این تلفیق بودم، طوری که ذهن مخاطب را درگیر اندیشه مفهوم اصلی

کنم و برای مخاطب جذاب تر باشد؛ اگر بخواهم یک مثال ساده بزنم، در آشپزی می گویند دستیخت مادرهایک چیز دیگری است، آن چیزی که دستیخت مادرها را خوشمزه تر می کند، فارغ از هر چاشنی و فوت و فن آشپزی، چاشنی عشقی است که در غذا می ریزند. من هم در کارم، این چاشنی عشق و ذوق را با ایده پردازی برای هر موضوع ترکیب کردم تا مخاطبم را با خودم همراه کنم، جوری که اثر نهایی برای مخاطب شیرین و لذت بخش باشد و بتوانم دور از ترکیب های تکراری به ذهنش ورود کنم».

مهم ترین عنصر ایده است

بود یا برعکس، مایخی نقاش های خوبی داریم که اصلاً هنر مجزایی نیست و اگر کسی نقاش خوبی باشد خطش هم خوب خواهد بود و فقط لازم است قواعد را یاد بگیرد. «فرشچی» که خودش در هر دو هنر دستی برآتش دارد اما درباره این در هم تنیدگی می گوید: «هیچ قاعده قطعی و مطلق وجود ندارد در بگویم الزما کسی که نقاش خوبی است حتما خوشنویس خوبی هم خواهد

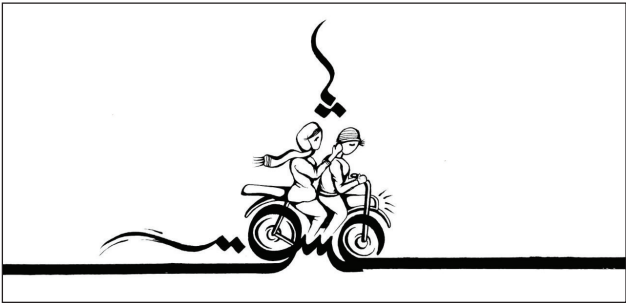
بود یا برعکس، مایخی نقاش های خوبی داریم که اصلاً هنر مجزایی نیست و اگر کسی نقاش خوبی باشد خطش هم خوب خواهد بود و فقط لازم است قواعد را یاد بگیرد. «فرشچی» که خودش در هر دو هنر دستی برآتش دارد اما درباره این در هم تنیدگی می گوید: «هیچ قاعده قطعی و مطلق وجود ندارد در بگویم الزما کسی که نقاش خوبی است حتما خوشنویس خوبی هم خواهد

هنرمند را روی سنگ و میوه هم امتحان کردم

یکی از نقاط جالب که هنر خانم فرشچی را متمایز می کند آن است که او کارش را وارد فضای تازه ای کرده و ما شاهد پیاده کردن ایده هاروی زیور آلات هستیم، او در این باره می گوید: «همیشه سعی کردم محدود به کاغذ نباشم و هنرمند را روی خیلی چیزها مثل سنگ، چوب، کوزه، میوه، دیوار و... امتحان کنم؛ از آن جایی هم که متفاوت بودن ایده برایم مهم است اگر خواستم کار جدیدی را روی میوه، سنگ یا هر چیزی امتحان کنم، قطعاً هدفم نزدیک شدن به موضوعی خاص و درگیر کردن ذهن مخاطب با آن بوده است. نکته جالب این است که هم سفارش روی سنگ انگشتش، در ابعاد زیر یک سانتی متر برای نوشتن مستقیم داشتم، هم نوشتن روی دیوار چند متری».

نقد های پدر و همسرم باعث ارتقای هنرمند شد

نکته جالب درباره «فرشچی» این است که در خانواده ای هنرمند به دنیا آمده و بعد از ازدواج هم همسرش که او هم هنرمند است همراهش بوده است. ایشان تاثیر گذاری خانواده را این طور توصیف می کند: «به نظر من این که همیشه یک همراه هنری و حرفه ای کنار آدم باشد قطعاً هم باعث پیشرفت بیشتر در کار می شود و هم لذت بخش تر شدن کار را به دنبال دارد. من خیلی خوشحالم که قبلاً پدرم و بعد از ازدواج همسرم، از بزرگترین منتقدین کارهایم بودند و این باعث می شد که من خیلی از خطاهای کار را که خودم متوجه شان نمی شدم، قبل از ارائه نهایی برطرف کنم».

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

دوشنبه ۲۶ شهریور ۱۴۰۳

۱۲ ربیع الاول ۱۴۴۴ • ۱۶ سپتامبر ۲۰۲۴

شماره ۲۱۵۸۴

۲۸۰۳

در زندگی سلام امروز بخوانیم:

بیماری هایی که در پاییز اوج می گیرند

اشتباهات والدین کلاس اولی ها

در آستانه جشن شکوفه ها چند توصیه به پدر و مادر هایی داریم که فرزندشان قرار است برای اولین بار راهی مدرسه شود

شخصیت شناسی بر اساس

طرز نشستن روی کانپه

طرز عروسی وحشت در باغ اجنه!

می شود از هنر پول در آورده شرط این که...

شاید خیلی از ما هنری داشته و کنجکاو باشیم بدانیم اگر در آن پیشرفت کنیم امکان گذران زندگی از مسیر هنرمان را خواهیم داشت یا نه؟ «فرشچی» تجربه خودش را این گونه با ما در میان می گذارد: «می شود از هنر به کسب درآمد خوب رسید، اولین نکته و مهم ترینش علاقه است، چون که سال ها تجربه، تمرین و ممارست لازم است و حتماً باید در این زمینه صبور و با پشتکار بود، نکته مهم دیگر هم خلاقیت و نوآوری است. این که برخی چون تجربه کافی ندارند، از آثار دیگران کپی می کنند شاید در سال های اول برای کسب تجربه و البته با ذکر نام اصلی هنرمند، فقط در حد تجربه بد نباشد، اما آن چیزی که باعث می شود بتوانند همیشه درآمد داشته باشند، ایده های خلاقانه جدید و بهروز، متناسب با سلیقه روز جامعه است و این اتفاق هیچ وقت با کار کپی و بدون فکر نمی افتد».

جای خالی هنر ایرانی در تابلو های شهری

که می رسانی می خواهند با کمترین هزینه یک لوگو داشته باشند، از طرفی هنرمندان حرفه ای نمی توانند با بودجه کم، کاری را که زمان بسیار زیادی لازم دارد انجام بدهند و برای همین در نهایت کار سپرده می شود به افرادی که از فونت های آماده یا لاتین و بدون ایده استفاده می کنند. متأسفانه صاحبان کسب و کارها نمی دانند که یک لوگوی خوب در آینده باعث بهتر دیده شدن و ثبت شدن در ذهن مخاطب می شود».

یکی از کارهای خانم فرشچی طراحی لوگو با هنر خطاطی است؛ برای خیلی از ما عجیب است که چرا خیلی از کسب و کارها اهل مراجعه به هنرمندان برای طراحی لوگو و استفاده از فوت های اصیل نیستند و تابلوهای سطح شهر پر شده از حروف انگلیسی بدقواره. «فرشچی» در این باره می گوید: «یکی از دلایل اصلی اش کم کردن هزینه هاست، بعضی چون مبالغ خیلی بالایی را برای ارائه اندازی یک کسب و کار هزینه می کنند، به لوگو

هنر مثل یک ترابی است

شاید شما هم کنجکاو باشید بدانید این روزها که می توانیم با کمک هوش مصنوعی هر چیزی را داشته باشیم اصلاً چه نیازی به هنر خطاطی و حفظ آن برای نسل های بعدی داریم؟ پاسخ این سوال را از زبان این هنرمند بشنوید: «خوشنویسی ریشه در سنت های ما دارد و سال ها در ایران خطوط عربی مثل ثلث، نسخ و... در کتابت و کتیبه های مختلف به کار گرفته می شد و بعد از آن که بیشتر با خط نستعلیق و شکسته ایرانیز تر شد؛ امروزه که در حال بهرورز سانی هست و بسیاری از خطوط مدرن ایرانی مثل کر شمه، سفیر، معلی و... توسط مدعین ایرانی به ثبت می رسد و با جای جای فرهنگ ایرانی انس گرفته، من همچنان معتقدم همان طور که در هنر معاصر فقط به زیبایی یک اثر پرداخته نمی شود، در هر هنر دیگری این اندیشه، تفکر و ایده است که اثری را برای همه ماندگار می کند. همه افرادی که کار هنری می کنند، چه به صورت حرفه اصلی شان و چه برای

فراغت می دانند که هنر بهترین ترابی برای برای ذهن و دور شدن از دغدغه های فکری و آرامش روانی است. پس چه بهتر افرادی که در این زمینه به صورت حرفه ای فعالیت دارند، بتوانند هنر را وارد زندگی همه مردم کنند تا این آرامش به افرادی که در زمینه خاصی فعالیت ندارند هم منتقل شود؛ حالا چه به صورت یک تابلوی زیبا، چه روی لباس و زیور آلات و حتی در سطح شهر».

حذف رنگ برای تمرکز روی ایده

«فرشچی» با بیان این که سعی کردم در کارهایم با حذف رنگ و بافت، و در ساده ترین شکل ممکن، تصویر و نوشتار را با هم ادغام کنم تا ذهن مخاطب به جای درگیری با رنگ و زیبایی، درگیر مفهوم، روایت و موضوع کار شود، می گوید: «من حتی سعی کردم این نوع ترکیب تصویر و نوشتار را در حوزه زیور آلات هم وارد کنم، مثل این شعر شاملو: «روزی که آهنگ هر حرف زندگی است» و سعی کردم نوشتار را برای گردن بند در فرم کلید سل و فرم موسیقایی قرار بدهم که بسیار هم مورد استقبال قرار گرفت. بد نیست بدانید کار نقاشی خط و ترکیب با رنگ هم متناسب با موضوع انجام می دهم و فقط قالب کارهای اخیرم با حذف رنگ و به صورت مینیمال تر است، به طور مثال کاری را با عنوان «صلوات» که چهارده بار تکرار صلوات است، سال ۹۴ کار کردم که برگزیده چندین جشنواره ملی شد که در آن سعی کردم قالب کار را با فرم پرنده بشکنم و حس عروج را به تصویر بکشم» (تصویر این اثر در سمت راست صفحه قرار دارد)

